

Afdeling: Sociaal Domein
Behandelaar: Kok-Tellegen, Berlinda
Telefoonnummer: **06-10973224**

Voorstelnr. 905
Barneveld,
Portefeuillehouder: P.J.T. van Daalen

☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Raadsinformatiebrief nieuwe Wet inburgering (SOC-Kok)**

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de inhoud van de raadsinformatiebrief en deze ter kennisname aan te bieden aan de raad (via rubriek B).
2. In te stemmen met de inzet van de rijksmiddelen inburgering voor implementatie en uitvoering van de nieuwe wet inburgering.
3. Instemmen met de continuering van de inzet van maatschappelijke begeleiding voor asielstatushouders en de inzet van taalmaatjes voor 2021.
4. Instemmen met het voorstel om de bij punt drie behorende kosten van in totaal € 60.000 incidenteel te dekken vanuit de meicirculaire (maatschappelijke begeleiding).

1. Inleiding

Met ingang van 1 juli 2021 treedt de nieuwe Wet inburgering in werking. Het doel van bijgaande raadsinformatiebrief is om de raad mee te nemen in de contouren van deze nieuwe wet en te informeren over de eerste financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn gesteld (in de meicirculaire 2020). Het Besluit inburgering en de Regeling inburgering zijn op 1 september jongstleden in consultatie gebracht. In januari 2021 zal de definitieve publicatie plaatsvinden. Zodra deze lagere regelgeving definitief is, wordt de raad verder geïnformeerd over de stand van zaken in de voorbereiding op de uitvoering.

2. Beoogd effect

Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk doel van inburgering, namelijk dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk. Dit doel vertaalt zich in een specifiek doel voor het nieuwe inburgeringsstelsel: inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject.

Dit vereist een inburgeringsstelsel dat een tijdige start en de snelheid van de inburgering borgt, dat uitgaat van maatwerk en dualiteit (combineren van het leren van de taal en participatie) en dat kwaliteit garandeert. Het centrale principe binnen deze doelen is dat gemeenten de regie voeren op de uitvoering van de inburgering, de inburgeringsplichtigen blijven zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.

3. Argumenten

1.1. De raad meenemen in de veranderopgave van de nieuwe Wet inburgering

Middels deze raadsinformatiebrief willen we de raad meenemen in de veranderopgave van de nieuwe Wet inburgering. Met de nieuwe Wet inburgering verkrijgt de gemeente een regiefunctie in de inburgering, wordt het leenstelsel voor taallessen afgeschaft en worden gemeenten weer verantwoordelijk voor een adequaat inburgeringsaanbod. De gemeente dient de inburgeringsplichtigen hierin te begeleiden. De inburgeringsplichtigen zullen zelf verantwoordelijk blijven voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Daarnaast wordt de raad middels deze informatiebrief geïnformeerd over de middelen die vanuit Rijksoverheid beschikbaar worden gesteld voor deze veranderopgave.

2.1 De beschikbare rijksmiddelen gebruiken voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering

In de meicirculaire 2020 staan de rijksmiddelen opgenomen voor de incidentele invoeringskosten en structurele uitvoeringskosten van de nieuwe Wet inburgering. We willen het beschikbare budget inzetten om de nieuwe Wet en de taken die daarbij horen te kunnen implementeren en uitvoeren. De beschikbaar gestelde middelen vanuit Rijksoverheid voor de invoeringskosten en uitvoeringskosten lijken voorsnog voldoende om de taken van de kale wetsopdracht uit te voeren.

3.1 Continuering van huidige inzet ter voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering

Een onderdeel van zowel de huidige wet inburgering als de nieuwe Wet inburgering is de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielstatushouders. Momenteel biedt VluchtelingenWerk reeds

maatschappelijke begeleiding aan asielstatushouders die in de gemeente Barneveld komen wonen. Deze vestigingstrajecten zijn gericht op het praktisch wegwijs maken van asielstatushouders direct na vestiging in de gemeente. Het afgelopen jaar heeft VluchtelingenWerk extra ondersteuning geboden op het gebied van integratie en participatie. Steeds meer helpt en begeleidt VluchtelingenWerk asielstatushouders en hun gezinnen hun weg te vinden in het combineren van werk, het gezinsleven en andere activiteiten. Voorgesteld wordt om dit in 2021 te continueren voor de asielstatushouders die onder de huidige wet inburgering vallen. Daarbij wordt er onderzocht aan welke eisen de maatschappelijke begeleiding in de nieuwe Wet inburgering moet voldoen en welke rol daarin voor VluchtelingenWerk is weggelegd.

Om goed te kunnen integreren en participeren is het van belang dat asielstatushouders de Nederlandse taal leren. De basis hiervoor komt terug in het inburgeringstraject, waar de inburgeringsplichtige asielstatushouder op dit moment zelf nog verantwoordelijk voor is. In aanvulling op het inburgeringstraject is er de mogelijkheid om een taalmaatje in te zetten, onder andere vanuit Welzijn Barneveld. Een taalmaatje kan de asielstatushouder ondersteunen in het leren van de Nederlandse taal, in veel gevallen in aanvulling op het inburgeringstraject. Voorgesteld wordt om dit voor 2021 voor de huidige groep inburgeringsplichtigen voort te zetten.

4.1 De middelen zijn reeds beschikbaar gesteld.

Een incidenteel budget van in totaal € 60.000 is benodigd om de verschillende activiteiten in 2021 uit te voeren. De middelen in de meicirculaire 2020 zijn toereikend om dit te bekostigen.

4. Kanttekeningen

Vooralsnog zijn er geen kanttekeningen te benoemen. De beschikbaar gestelde middelen vanuit Rijksoverheid voor de invoeringskosten en uitvoeringskosten lijken vooralsnog voldoende om de taken van de kale wetsopdracht uit te voeren. De verdeling van de middelen voor de inburgeringsvoorzieningen is uitgewerkt in het Besluit Inburgering, dat 1 september jongstleden in internetconsultatie is gebracht en begin 2021 definitief gepubliceerd wordt. We zijn nog in afwachting van een verdere specificatie hiervan.

5. Financiën

Veranderopgave nieuwe wet inburgering

De middelen die vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld voor de Wet inburgering bestaan uit de volgende financiële componenten: incidentele invoeringskosten, structurele uitvoeringskosten en de kosten voor inburgeringsvoorzieningen.

In de meicirculaire 2020 zijn de incidentele middelen voor de invoeringskosten en de structurele middelen voor de uitvoeringskosten bekend gemaakt. De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd via een specifieke uitkering. De verdeling van deze middelen wordt uitgewerkt in het Besluit Inburgering, dat in september in internetconsultatie wordt gebracht en begin 2021 definitief gepubliceerd zal worden. Bij deze raming wordt er onderscheidt gemaakt tussen vijf verschillende voorzieningen: 1) Leerroutes, 2) Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), 3) Maatschappelijke begeleiding, 4) Participatieverklaringstraject en 5) Tolkvoorziening.

Onderstaand een opgaaf van de middelen die in de meicirculaire zijn opgenomen voor de in- en uitvoering van de Wet inburgering:

Kostensoort	Jaartal	Hoogte van de middelen
Incidentele invoeringskosten	2020	€ 115.400
Structurele uitvoeringskosten	2021	€ 76.800
Structurele uitvoeringskosten	2022	€ 170.700
Structurele uitvoeringskosten	2023	€ 187.700

Incidentele invoeringskosten

Uit een, in opdracht van VNG, uitgevoerd onafhankelijk onderzoek is gebleken dat de volgende kosten gemaakt worden voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering:

1. Inrichting beleid en processen	€ 93.900
2. Inrichten communicatie	€ 3.000
3. Medewerkers werven en opleiden	€ 18.500

+

Totale invoeringskosten: € 115.400

Structurele uitvoeringskosten

Voor de uitvoering van de Wet is een mix benodigd van medewerkers voor gespreksvoering, beleid, juridische ondersteuning en administratie. Indicatief komen we als eerste opzet tot de volgende raming:

1. Personele formatie wet inburgering:	
- Gespreksvoerder P-wet	€ 29.000
- Gespreksvoerder Schuldhelp	€ 29.700
- Jurist	€ 3.000
- Beleidsmedewerker	€ 77.000
- Administratie	€ 2.000
	+
Totale personeelskosten	€ 140.700
2. Communicatie en opleiding	€ 15.000
3. Onvoorzien	€ 15.000
	+
Totale structurele uitvoeringskosten:	€ 170.700

Voorstel is om de te ontvangen rijksmiddelen volgens de tabel in te zetten voor uitvoering van de nieuwe wet inburgering. Het budget voor de uitvoeringskosten vanaf 1 juli 2021 ad € 76.800 is verwerkt in de begroting 2021. Vooralsnog lijken de beschikbaar gestelde middelen toereikend om de taken behorende bij de kale wetsopdracht van de nieuwe Wet inburgering uit te kunnen voeren.

Maatschappelijke begeleiding asielstatushouders

Gemeenten ontvangen per gehuisveste inburgeringsplichtige asielstatushouder € 2.370 van de Rijksoverheid. Deze middelen ad € 64.000 (afgerond) zijn beschikbaar gesteld in de meicirculaire.

Het komende jaar staat in het teken van de voorbereidingen op de nieuwe Wet Inburgering die per 1 juli 2021 in gaat. Daarom willen we voor continuering van zowel de maatschappelijke begeleiding als de inzet voor de taalmaatjes incidenteel een budget beschikbaar stellen voor de groep asielstatushouders die nog onder de huidige wet inburgering (2013) vallen. Dit om de asielstatushouders goed te kunnen ondersteunen en ons daarnaast ook goed voor te kunnen bereiden op de nieuwe Wet inburgering. Het incidenteel benodigde budget bedraagt € 60.000. Voorgesteld wordt om dit incidentele budget te dekken door inzet van de middelen voor maatschappelijke begeleiding.

6. Uitvoering

Planning:

- Middels deze raadsinformatiebrief wordt de raad in september 2020 geïnformeerd over de contouren van de nieuwe Wet inburgering.
- In januari 2021 wordt de raad meegenomen in de definitieve wettekst, de lagere regelgeving en de stand van zaken in de voorbereiding op de uitvoering.

7. Bijlagen

- De raadsinformatiebrief.
- Bijlage bij raadsinformatiebrief: Notitie de veranderopgave nieuwe Wet inburgering.

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

RAADSINFORMATIEBRIEF

Geachte leden van de raad,

Datum: **Aanleiding**

Ons kenmerk:

Afdeling:
Sociaal Domein

Behandeld door:
B. Kok-Tellegen

Telefoonnummer:
0342-495977

Email:
b.kok-
tellegen@barneveld.nl

Onderwerp:
Nieuwe wet inburgering

Op 1 juli 2021 zal de nieuwe Wet inburgering in werking treden. Hiermee verkrijgt de gemeente een regiefunctie op de inburgering, wordt het leenstelsel voor taallessen afgeschaft en worden gemeenten weer verantwoordelijk voor een adequaat inburgeringsaanbod. De gemeente dient de inburgeringsplichtigen hierin te begeleiden. De inburgeraar blijft zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.

Middels deze brief en bijbehorende notitie nemen we u mee in de contouren van deze nieuwe wet en informeren we u over de eerste financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld.

Uitgangspunten nieuwe Wet inburgering

"Het doel is dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk."

In de nieuwe Wet inburgering staan de volgende onderdelen centraal:

- Brede intake
- Persoonlijke plan Inburgering en Participatie (PIP)
- Financieel ontzorgen
- Maatschappelijke begeleiding
- Participatieverklaringstraject
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)
- Leerroutes inburgering

De notitie in bijlage 1 bevat een nadere toelichting per onderdeel en geeft een overzicht van de uitgangspunten van de nieuwe Wet inburgering.

Financiën nieuwe Wet inburgering

In de meicirculaire 2020 staan de middelen die vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld voor de nieuwe Wet inburgering. Deze middelen zijn ter financiering van de incidentele invoeringskosten en de structurele uitvoeringskosten. De specifieke middelen voor de inburgeringsvoorzieningen worden op een later moment bekend gemaakt.

Kostensoort	Jaartal	Hoogte van de middelen
Incidentele invoeringskosten	2020	€ 115.400
Structurele uitvoeringskosten	2021	€ 76.800*
Structurele uitvoeringskosten	2022	€ 170.700
Structurele uitvoeringskosten	2023	€ 187.700

*Per 1 juli 2021, ingangsdatum van de nieuwe Wet inburgering.

Incidentele invoeringskosten

De incidentele invoeringskosten die we in 2020 ontvangen, zijn bestemd voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering en zijn onder andere bedoeld voor het opstellen van kwaliteitseisen en het inkopen van producten, het opleiden van personeel en het inrichten van communicatie.

Uit het onafhankelijk veldonderzoek blijkt dat naar verwachting een totaalbedrag van € 115.400 benodigd is voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering.

Structurele uitvoeringskosten

Per 2021 ontvangt de gemeente de structurele middelen voor de uitvoeringskosten, middels een integratie-uitkering binnen het gemeentefonds. De structurele uitvoeringskosten worden verdeeld op basis van het aantal inwoners (78% van het bedrag) en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond (22% van het bedrag). Onder de structurele uitvoeringskosten vallen onder andere de kosten voor de brede intake, het persoonlijke Plan Inburgering en Participatie (PIP) en het financieel ontzorgen. Deze uitvoeringskosten zien vooral toe op de personele formatie om de nieuwe Wet inburgering uit te kunnen voeren. Het gaat hier om diverse medewerkers: gespreksvoering participatie en schuldhulpverlening, beleid, juridische ondersteuning en administratie.

Indicatief komen we als eerste opzet tot een raming van € 170.700 structurele uitvoeringskosten per jaar. Het budget voor de uitvoeringskosten vanaf 1 juli 2021 ad € 76.800 is verwerkt in de begroting 2021.

Kosten voor inburgeringsvoorzieningen (structureel)

De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd via een SPUK (specifieke uitkering). Onder de kosten voor de inburgeringsvoorzieningen vallen de kosten van de leerroutes, de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), maatschappelijke begeleiding, het Participatieverklaringstraject (PVT) en de inzet van tolken. De verdeling van deze middelen is uitgewerkt in het Besluit Inburgering, dat 1 september jongstleden in internetconsultatie is gebracht en begin 2021 definitief gepubliceerd wordt. We zijn nog in afwachting van een verdere specificatie hiervan.

Inzet van de te ontvangen rijksmiddelen

Vooralsnog zijn de beschikbaar gestelde middelen voor in invoering en uitvoering van de nieuwe Wet inburgering toereikend om de taken behorende bij de kale wetsopdracht uit te kunnen voeren. Voorgesteld wordt om de te ontvangen rijksmiddelen voor de incidentele invoeringskosten en structurele uitvoeringskosten dan ook zodanig in te zetten.

Vervolg

De behandeling van de nieuwe Wet inburgering in de Eerste Kamer staat gepland voor eind september. Het Besluit inburgering en de Regeling inburgering zijn op 1 september jongstleden in consultatie gebracht. In januari 2021 zal de definitieve publicatie plaatsvinden. Zodra deze lagere regelgeving definitief is, wordt u geïnformeerd over de stand van zaken in de voorbereidingen op de uitvoering en de verdere implementatie van de nieuwe Wet inburgering.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

Blad 3

Notitie

De Veranderopgave nieuwe Wet inburgering

Een eerste verkenning van de nieuwe Wet inburgering

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Visie gemeente Barneveld.....	3
1.2 Huidige aanpak begeleid inburgeren.....	3
2. Doelgroep en uitgangspunten van de nieuwe Wet inburgering	4
2.1 Aantallen.....	4
2.2 Uitgangspunten van de nieuwe Wet inburgering	4
3. Brede intake.....	5
3.1 De Leerbaarheidstoets	5
4. Persoonlijke plan Inburgering en Participatie (PIP)	5
5. Financieel ontzorgen	6
5.1 Pilot financieel ontzorgen najaar 2020	6
6. Maatschappelijke begeleiding	6
7. Participatieverklaringstraject.....	7
8. Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)	7
9. Leerroutes inburgering	7
9.1 B1- route	7
9.1.1 Uitgangspunten in deze route:.....	8
9.1.2 De inburgeringsplicht.....	8
9.1.3 Mogelijkheden om af te wijken van niveau B1:	8
9.2 Onderwijsroute	8
9.2.1 Uitgangspunten in deze route:.....	8
9.2.2 De inburgeringsplicht.....	8
9.2.2 Aanbodplicht gemeente.....	9
9.3 Z-Route.....	9
9.3.1 Uitgangspunten Z-route voor asielstatushouders:	9
9.3.2 Uitgangspunten Z-route voor gezins- en overige migranten:	9
9.3.3 De inburgeringsplicht.....	9
10. Financiën	9
10.1 Meicirculaire 2020	10
10.1.1 Incidentele invoeringskosten	10
10.1.2. Structurele uitvoeringskosten	10
10.1.3 De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen	10
11. Vervolgplanning	11

1. Inleiding

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is de Wet inburgering 2013 geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat het huidige stelsel diverse tekortkomingen kent die een effectieve inburgering in de weg staan, zoals: onrealistisch verwachtingen ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar, de complexiteit van het stelsel, weinig prikkels bij taalaanbieders voor het leveren van hoge kwaliteit en maatwerk en een te grote scheiding tussen participatie en inburgering.

De nieuwe Wet inburgering die – naar verwachting – per 1 juli 2021 in werking treedt, moet een oplossing bieden voor de tekortkomingen van het huidige stelsel. Met de nieuwe Wet inburgering is geen volledige decentralisatie beoogd. De beleidsruimte van gemeenten is beperkt als het gaat om de uitvoering.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het huidige inburgeringsstelsel zijn:

- het nieuwe stelsel bevat drie leerroutes (B1-route, Onderwijsroute en Z-route);
- de gemeenten krijgen de regie over de uitvoering van de inburgering;
- de gemeenten krijgen de taak om alle inburgeringsplichtige bijstandsgerechtigde asielstatushouders verplicht te ontzorgen gedurende zes maanden;
- asielstatushouders krijgen van de gemeente een inburgeringsaanbod en zijn niet langer zelf verantwoordelijk voor het inkopen van inburgeringscursussen.

De Tweede Kamer heeft op 2 juli 2020 de wet voor een nieuw inburgeringsstelsel aangenomen. Eind september zal de wet in de Eerste Kamer worden besproken. In het wetsvoorstel is bepaald dat bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) nadere regels worden gesteld voor wat betreft de inhoud van de nieuwe wet. Deze zijn op 1 september jongstleden in consultatie gebracht en worden in januari 2021 definitief gepubliceerd.

1.1 Visie gemeente Barneveld

Met de invoering van de nieuwe wet ontstaat er substantieel meer werk voor gemeenten. Dit vraagt om een gedegen voorbereiding op deze nieuwe taken. Vooruitlopend op de landelijke besluitvorming, werken we op dit moment – op basis van de contouren die al wel bekend zijn – aan de lokale invulling. Wij doen dit vanuit de volgende visie:

“We willen dat inwoners van de gemeente Barneveld zoveel mogelijk naar vermogen en vanuit hun eigen kracht meedoen aan de samenleving en meedoen op de arbeidsmarkt.”

Mensen zijn allemaal verschillend en toch gelijkwaardig. Iedereen hoort er bij en mag en kan meedoen ('inclusieve samenleving'), ook inwoners met een beperkte zelfredzaamheid. We streven dan ook naar een samenleving waarin mensen ervaren dat ze erbij horen en waarbij jong en oud zich voor elkaar inzet. Dat is samenredzaamheid.¹ Zo nodig draagt de gemeente zorg voor een vangnet van ondersteunende voorzieningen (zelf-samen-gemeente).

1.2 Huidige aanpak begeleid inburgeren

Vanaf augustus 2017 is er gestart met de aanpak 'Begeleid inburgeren in gemeente Barneveld'. Het doel van deze aanpak is om de effectiviteit van de inburgering voor de inburgeraar te verhogen. Met de aanpak 'begeleid inburgeren' wil de gemeente Barneveld de regierol op de inburgering versterken, vooruitlopend op de nieuwe wet inburgering. De aanpak is zo opgezet dat de gemeente zich actiever bemoeit met het inburgeringsproces, gebaseerd op het huidige wettelijke kader van de Participatiewet en de bijbehorende Wet Taaleis.

¹ Beleidsplan Sociaal Domein – Mensen voorop

De filosofie achter de nieuwe Wet inburgering sluit aan bij onze inzet van 'begeleid inburgeren'. Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering wordt gekeken op welke terreinen er aansluiting gezocht kan worden bij de huidige aanpak van het begeleid inburgeren. Hierbij kan gedacht worden aan het besteden van aandacht aan diverse leefgebieden bij de brede intake en in het Persoonlijk plan Inburgering en Participatie. Het financiële aspect van de aanpak begeleid inburgeren valt straks onder de wettelijke taak van ontzorgen.

2. Doelgroep en uitgangspunten van de nieuwe Wet inburgering

De nieuwe Wet inburgering richt zich tot alle inburgeringsplichtigen. Dit zijn vreemdelingen die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en die anders dan voor een tijdelijk doel in Nederland verblijven. De volgende groepen worden hieronder verstaan:

1. Asielstatushouders: houders van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd (artikel 28 Vw 2000). Ook familie- en of gezinsleden worden aangeduid als asielstatushouders. Ook als zijn geen verblijfsvergunning asiel hebben, maar houder zijn van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd met de beperking verblijf als familie- of gezinslid.
2. Bepaalde groepen houders van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd (artikel 14 Vw2000). Hieronder wordt verstaan:
 - gezinsmigranten: personen die hier voor gezinshereniging of gezinsvorming zijn, bijvoorbeeld omdat zij een Nederlandse partner of echtgeno(o)t(e) hebben.
 - overige migranten: geestelijke bedienaren en vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk humanitaire verblijfsdoel.

2.1 Aantallen

Het is vooraf niet vast te stellen hoeveel inburgeringsplichtigen er jaarlijks zullen instromen in de gemeente Barneveld. Dit is onder andere afhankelijk van de taakstelling die door Rijksoverheid voor asielstatushouders wordt vastgesteld. In zowel 2019 als 2020 was de taakstelling 40 asielstatushouders. We verwachten vergelijkbare aantallen voor de komende jaren. Van de totale instroom is gemiddeld 70% inburgeringsplichtig (overige instroom is vaak onder de 18 jaar). Voor wat betreft de gezins- en overige migranten gaan we uit van een verwachte instroom van tien inburgeringsplichtigen per jaar.

2.2 Uitgangspunten van de nieuwe Wet inburgering

Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk doel van inburgering:

alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

Dit doel vertaalt zich in een specifiek doel voor het nieuwe inburgeringsstelsel:

inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject.

Dit vereist een inburgeringsstelsel dat een tijdige start en de snelheid van de inburgering borgt, dat uitgaat van maatwerk en dualiteit (combineren van het leren van de taal en participatie) en dat kwaliteit garandeert. Het centrale principe binnen deze doelen is:

gemeenten voeren de regie op de uitvoering van de inburgering, de inburgeringsplichtigen blijven zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.

In de nieuwe Wet inburgering staan de volgende onderdelen centraal:

- Brede intake
- Persoonlijke plan Inburgering en Participatie (PIP)
- Financieel ontzorgen
- Maatschappelijke begeleiding
- Participatieverklaringstraject
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)
- Leerroutes inburgering

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste punten per onderdeel van de nieuwe wet verder toegelicht.

Aanbod van de gemeente per groep inburgeringsplichtigen.

Aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
Ontzorging	X	
Begeleiding bij inburgering (intake, PIP, advies, voortgangsgesprekken)	X	X
Alfabetisering (voor zover opgenomen in het PIP)	X	
Een van de 3 leerroutes, incl. KNM	X	
MAP	X	X
PVT	X	X
In het PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie-componenten	X	*3

* Indien gezins- en overige migranten bijstand ontvangen, dan kan het PIP van deze inburgeraars ook participatiecomponenten bevatten.

3. Brede intake

Voor elke inburgeringsplichtige wordt er een brede intake afgenomen. Doormiddel van een brede intake moet inzicht verschaft worden in de startpositie en ontwikkelingsmogelijkheden van de inburgeringsplichtige op het gebied van inburgering en participatie. De volgende onderdelen worden per inburgeringsplichtige in kaart gebracht: 1) het taalniveau, 2) de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie en 3) de mate van zelfredzaamheid. Het oproepen voor de brede intake vindt zo snel als mogelijk plaatst nadat de inburgeringsplichtige in beeld komt bij de gemeente. De gemeente beslist hoe de brede intake vormgegeven wordt.

3.1 De Leerbaarheidstoets

Onderdeel van de brede intake is een leerbaarheidstoets. Dit is een door het ministerie bij AMvB vastgestelde toets. De resultaten van de toets moeten inzicht verschaffen in de snelheid waarmee de inburgeringsplichtige de Nederlandse taal kan leren. De uitkomst van de leerbaarheidstoets is een belangrijke indicator bij het bepalen van de leerroute en moet worden gevolgd door de gemeente. De uitkomsten van de brede intake worden vertaald in het Persoonlijke plan inburgering en participatie (PIP).

4. Persoonlijke plan Inburgering en Participatie (PIP)

Na afronding van de brede intake stelt de gemeente, zoveel als mogelijk in afstemming met de inburgeringsplichtige, het Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP) op. In het PIP worden in ieder geval de volgende zaken opgenomen:

- De leerroute naar aanleiding van de leerbaarheidstoets;

- informatie over de wijze waarop de inburgeringsplichtige aan zijn inburgeringsplicht moet voldoen;
- op welke manier de gemeente begeleiding en ondersteuning gaat bieden;
- de beschikking(en) die is/zijn genomen in het kader van ontzorgen en overige relevante onderdelen van de Participatiewet.

Het PIP wordt zoveel mogelijk in samenspraak met de inburgeringsplichtige vorm gegeven, maar het is uiteindelijk de gemeente die bepaald welke leerroute gevolgd gaat worden. Gedurende de eerste 12 maanden van de inburgeringstermijn vinden er tenminste twee gesprekken plaats met de inburgeringsplichtige. De uitkomsten van deze gesprekken worden vastgelegd in het PIP. Het PIP wordt afgegeven in de vorm van een beschikking waartegen rechtsmiddelen open staan. Wanneer de afspraken die zijn opgenomen in het PIP niet worden nagekomen kan er handhaving plaatsvinden door het opleggen van een bestuurlijke boete. De inburgeringstermijn vangt aan op de dag dat het PIP is ondertekend.

5. Financieel ontzorgen

Een nieuw onderdeel van de nieuwe Wet inburgering is het (verplicht) financieel ontzorgen van asielstatushouders. Uit onderzoek van Kennisplatform Integratie en Samenleving is gebleken dat het Nederlandse financiële systeem van zorgtoeslagen, naheffingen, eigen risico en afrekening zo ingewikkeld is, dat nieuwkomers snel in de problemen raken. Om deze problemen te voorkomen en om ervoor te zorgen dat de asielstatushouder een begin kan maken met het inburgeringstraject is ervoor gekozen om voor deze groep gedurende zes maanden na vestiging in een gemeente een vorm van ontzorgen verplicht te stellen. Dit betekent dat vanuit de bijstandsuitkering de vaste lasten voor huur, de rekeningen voor gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering, worden betaald.

5.1 Pilot financieel ontzorgen najaar 2020

In de nieuwe Wet inburgering wordt ontzorgen ingezet voor een periode van in eerste instantie zes maanden en enkel op het gebied van de vaste lasten. Wij zijn van mening dat iemand pas goed naar financiële zelfredzaamheid geleid kan worden als het totaal aan inkomsten en uitgaven helder is. Dit kan alleen als alle inkomsten en lasten vanaf één gemeentelijke rekening worden beheerd. Daarbij is het van belang om de asielstatushouder op diverse terreinen te informeren en een totaaloverzicht mee te geven van inkomsten en uitgaven. Hierbij moet gedacht worden aan een begroting, huisvesting, maar ook belastingen en toeslagen. Om op een efficiënte wijze te kunnen communiceren met de asielstatushouder dient bij elk gesprek de (telefonische) tolkdienst ingezet te worden. Dit omdat het begrip van de Nederlandse taal de eerste zes maanden nog onvoldoende is.

In het najaar 2020 zal er gestart worden met de pilot ontzorgen². Het streven is om de pilot uit te voeren met een diversiteit aan deelnemers (echtparen, maar ook alleenstaanden). Gedurende de pilot worden alle inkomsten en uitgaven beheert vanaf één beheerrekening door een budgetcoach van de gemeente Barneveld. Tijdens meerdere gesprekken wordt aan de asielstatushouder uitgelegd hoe het systeem in Nederland werkt, waaruit de toeslagen bestaan en wat er maandelijks betaald moet worden. Wanneer de budgetcoach van mening is dat de asielstatushouder in staat is om een betaling zelfstandig uit te voeren zal overgegaan worden tot gefaseerd loslaten. Op deze wijze verwachten wij financiële zelfredzaamheid te realiseren en te stimuleren. De resultaten van de pilot zullen worden meegenomen in de implementatie van de nieuwe Wet inburgering.

6. Maatschappelijke begeleiding

In de huidige situatie krijgen asielstatushouders en hun gezinsleden maatschappelijke begeleiding. Dit blijft in de nieuwe wet inburgering ook bestaan. De asielstatushouders worden bij de verhuizing vanuit het AZC naar de gemeente begeleid en ondersteund in 1) praktische hulp bij het regelen van

² Collegevoorstel: Innovatieproject Sociaal Domein (Trance 1). Dossiernummer 671.

basisvoorzieningen en 2) voorlichting over basisvoorzieningen in de Nederlandse samenleving. In de huidige situatie worden (vrijwillige) coaches van Vluchtelingenwerk ingezet om deze maatschappelijke begeleiding te bieden.

7. Participatieverklaringstraject

Het Participatieverklaringstraject (PVT) is momenteel al een verplicht onderdeel van de inburgering en moet in de nieuwe Wet inburgering binnen de inburgeringstermijn, van drie jaar, afgerond zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het participatieverklaringstraject. In de huidige situatie wordt dit traject aangeboden door middel van een samenwerking tussen Vluchtelingenwerk en Welzijn Barneveld. Aan elke inburgeringsplichtige moet een aanbod voor het PVT gedaan worden. Het PVT bestaat uit twee onderdelen:

1. een inleiding in de kernwaarden;
2. de ondertekening van de participatieverklaring.

De inleiding in de kernwaarden bestaat uit een overdracht van inhoudelijke kennis over de kernwaarden van de Nederlandse samenleving. Daarnaast moet er binnen het PVT een excursie of activiteit plaatsvinden waarin er aandacht wordt besteed aan een kernwaarde. Met de ondertekening van de participatieverklaring tonen inburgeringsplichtigen hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen.

8. Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)

In de huidige inburgering bestaat het onderdeel Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA). Dit om inburgeraars bekend te maken met werken en werk zoeken op de Nederlandse arbeidsmarkt. De Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) gaat ook over de inburgeraar bekend maken en laten raken met de Nederlandse arbeidsmarkt en het eigen maken van vaardigheden en capaciteiten die benodigd zijn om te kunnen participeren. Op deze manier wordt beoogd de kansen op de arbeidsmarkt te vergoten. Vaak bestaan er namelijk grote verschillen tussen de arbeidsmarkt in Nederland en de arbeidsmarkt in het land van herkomst van inburgeringsplichtigen. Ook is het niet vanzelfsprekend dat alle inburgeringsplichtigen in het land van herkomst een opleiding hebben gevolgd of al hebben gewerkt. In de nieuwe Wet inburgering wordt de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). De MAP moet binnen de inburgeringstermijn, van drie jaar, zijn afgerond. In de MAP moet de inburgeringsplichtige de eigen competenties en arbeidsmarktkansen in beeld brengen. Dit moet gecombineerd worden met praktische inzet op de (lokale) arbeidsmarkt. De volgende thema's zullen aan bod komen: 1) beroepenoriëntatie; 2) werknemerscompetenties; 3) realistisch beroepsbeeld; 4) beroepskansen; 5) beroepscompetenties verwerven; 6) netwerk opbouwen; 7) werk vinden en 8) werkcultuur.

9. Leerroutes inburgering

In de nieuwe wet inburgering staan drie leerroutes centraal. In tegenstelling tot de huidige inburgering worden gemeenten in de nieuwe wet verantwoordelijk voor de inkoop en het cursusaanbod van de inburgering. Inburgeringsplichtigen dienen tijdig een inburgeringsaanbod te krijgen. De gemeente dient dit voor de asielstatushouders te bekostigen. De gezins- en overige migranten dienen de inburgering zelf te bekostigen.

9.1 B1- route

De B1-route is gericht op het beheersen van Nederlands als tweede taal (NT2) op niveau B1 (in de huidige inburgeringswet is dit niveau A2).

9.1.1 Uitgangspunten in deze route:

Het uitgangspunt in deze route is dan men zo snel en effectief mogelijk de Nederlandse taal gaat beheersen. Waar mogelijk en relevant zal er ingezet worden op een combinatie van inburgering en participatie. Op welke manier dit wordt vormgegeven zal opgenomen moeten worden in het PIP.

9.1.2 De inburgeringsplicht

De inburgeringsplicht binnen deze route bestaat uit:

- Examinering Nederlandse taal: Lezen, luisteren, schrijven en spreken op niveau B1.
- Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM).
- Participatieverklaringstraject (PVT).
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).

9.1.3 Mogelijkheden om af te wijken van niveau B1:

- Wanneer naar aanzienlijke inspanningen blijkt dat de inburgeringsplichtige een bepaald onderdeel van de leerroute niet kan afronden op taalniveau B1, kan worden bepaald dat examens op A2 niveau worden behaald.
- Het gaat om ten minste het niveau B1. De inburgeringsplichtige die in staat is om het examen op niveau B2 te behalen, kan daartoe in de gelegenheid worden gesteld (dit is geen verplichting voor het college).

9.2 Onderwijsroute

De onderwijsroute bestaat uit een taalschakeltraject en heeft naar verwachting een duur van gemiddeld 1,5 jaar. In deze route wordt de Nederlandse taal geleerd op B1 niveau en wordt men voorbereid op een doorstroom naar het reguliere onderwijs: MBO, HBO of WO.

9.2.1 Uitgangspunten in deze route:

- Het moet aannemelijk zijn dat de inburgeringsplichtige voldoende gemotiveerd is om deze route te volgen en vervolgens een diploma in het reguliere beroeps- of wetenschappelijk onderwijs te behalen. Dit volgt uit de brede intake (inclusief de leerbaarheid).
- Toegang tot dit traject is op het gebied van de beheersing van de Nederlandse taal drempelloos.
- Het taalschakeltraject is een voltijds traject dat bestaat uit taalles Nederlands in combinatie met andere vakken zoals Engels, rekenen en computervaardigheden.
- Opleiden tot minimaal B1 niveau.
- Dit traject wordt toegevoegd aan de WEB (wet educatie en beroepsonderwijs). De eindtermen van dit taalschakeltraject worden neergelegd in een ministeriële regeling van de Minister van OCW. Deze is op 1 september jongstleden ook in internetconsultatie gebracht.
- Het taalschakeltraject wordt door de gemeente aangeboden aan asielstatushouders. Gezins- en overige migranten kunnen in overleg met de gemeente dit traject volgen, als ze dit zelf kunnen bekostigen.

9.2.2 De inburgeringsplicht

Aan de inburgeringsplicht wordt binnen deze route voldaan wanneer men het taalschakeltraject en het PVT succesvol afrondt. Kennis van de Nederlandse Maatschappij en arbeidsmarktorientatie zijn onderdelen van het taalschakeltraject. De inburgeringsplichtige die de onderwijsroute volgt is hiermee vrijgesteld van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).

Het diploma van het taaltraject op zichzelf verstrekt geen toegang tot het beroeps- of wetenschappelijk onderwijs. Het heeft namelijk niet dezelfde status als een diploma van een Nederlandse voortgezette opleiding. Het is de verwachting dat het diploma van het taaltraject in combinatie met de opgedane werkervaring/ opleidingen in het land van herkomst tezamen voldoende is om toegang te verkrijgen tot het vervolgonderwijs.

9.2.2 Aanbodplicht gemeente

Gemeenten worden verantwoordelijk voor de realisatie van het aanbod van taalschakeltrajecten van asielstatushouders. De aanbodplicht door gemeenten betekent dat het taalschakeltraject kan worden aangeboden door private onderdelen van onderwijsinstellingen en door andere private partijen zoals bijvoorbeeld taalscholen.

9.3 Z-Route

De Z-route is bedoeld voor de groep inburgeringsplichtigen die in het land van herkomst niet of nauwelijks een opleiding hebben gevolgd, een lage leerbaarheid hebben en/of analfabeet zijn. Deze groep wordt in het huidige systeem vaak ontheven op grond van aantoonbaar geleverde inspanningen. In de Z-route staat de zelfredzaamheid centraal. Tijdens de brede intake moet blijken dat deze inburgeringsplichtigen niet in staat zijn om op niveau van B1 of A2 het inburgeringsexamen af te ronden. Het gaat in deze route niet om het behalen van een bepaald resultaat, maar om het verrichten van inspanningen gericht op integratie.

In dit praktijkgericht traject staat de Nederlandse taal, zelfredzaamheid en activering en participatie in de Nederlandse maatschappij centraal.

9.3.1 Uitgangspunten Z-route voor asielstatushouders:

- Er zal een urennorm gelden van 1.600 uur.
- Minimaal 800 uur hiervan moeten worden inzet op het leren van de Nederlandse taal en Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM). Het streefniveau op de onderdelen lezen, luisteren, schrijven en spreken ligt op minimaal niveau A1.
- De overige 800 uur dienen besteed te worden aan activering en participatie en de andere onderdelen van de inburgering: PVT en MAP. De invulling van deze 800 uur is maatwerk en moet worden afgestemd op de capaciteiten en behoeften van de inburgeringsplichtige.
- De begeleiding van deze doelgroep gedurende het traject vraagt van de gemeente een stevige inzet, waarbij meerdere contactmomenten tussen gemeente, inburgeringsplichtige en andere betrokken partners van het traject, waaronder de cursusinstellingen, moeten plaatsvinden.

9.3.2 Uitgangspunten Z-route voor gezins- en overige migranten:

- Er geldt een urennorm van 800 uur. Dit is inclusief de aandacht voor KNM.
- De MAP en het PVT vormen voor deze groep de invulling van het onderdeel participatie binnen de Z-route. De MAP en PVT worden aangeboden door de gemeente.

9.3.3 De inburgeringsplicht

De inburgeringsplicht binnen deze route bestaat uit:

- Voldaan aan inburgeringsplicht als er voldaan is aan de invulling van het traject zoals deze is vastgelegd in het PIP.
- Participatieverklaringstraject (PVT).
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP).
- Een eindgesprek wordt een verplicht onderdeel van deze route. De reden hiervoor is dat er geen examinering plaatsvindt aan het einde van het traject.

10.Financiën

Op verzoek van VNG en SZW is in november 2019 de raming van het ministerie gecertificeerd door het Centraal Planbureau³. Het doel van deze certificering was om de budgettaire effecten van de nieuwe Wet inburgering in kaart te brengen. Ter onderbouwing van deze certificering is er veldonderzoek

³ [Certificering raming nieuwe inburgeringswet.](#)

gedaan door Andersson Elffers Felix⁴. Uit dit onderzoek is gebleken dat de raming van de nieuwe Wet inburgering niet neutraal en redelijk is. De reden hiervan is dat de raming niet gebaseerd is op de best beschikbare informatie over de loonkosten van de gemeente. Het onderzoek van Andersson Elffers en Felix stelt vast dat voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering structureel € 42 miljoen meer benodigd is, dan waar rekening mee is gehouden bij de raming van de Wet inburgering.

Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in april 2020 besloten, om bovenop de reeds beschikbaar gestelde budgetten, structureel € 35,2 miljoen per jaar extra beschikbaar te stellen aan gemeenten en daarbij ook eenmalig € 36,5 miljoen voor de invoeringskosten van de nieuwe wet. Hiermee kan de kale wetsopdracht van de nieuwe Wet inburgering uitgevoerd worden binnen de beschikbaar gestelde middelen.

10.1 Meicirculaire 2020

In de meicirculaire 2020 zijn de middelen die vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld voor de nieuwe Wet inburgering bekend gemaakt. Deze middelen zijn ter financiering van de volgende componenten: incidentele invoeringskosten, structurele uitvoeringskosten en de kosten van inburgeringsvoorzieningen.

10.1.1 Incidentele invoeringskosten

Het bedrag dat de gemeente in 2020 ontvangt heeft betrekking op de incidentele middelen voor de invoeringskosten en is beoordeeld op basis van het aantal inwoners. Deze incidentele invoeringskosten zijn bestemd voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering en zijn onder andere bedoeld voor het opstellen van kwaliteitseisen en het inkopen van producten, het opleiden van personeel en het inrichten van communicatie.

10.1.2. Structurele uitvoeringskosten

Per 2021 ontvangt de gemeente de structurele middelen voor de uitvoeringskosten. De hoogte van deze middelen is beoordeeld op basis van het aantal inwoners (78% van het bedrag) en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond (22% van het bedrag). De verdeling van deze middelen zal naar verwachting in de decembercirculaire van 2020 worden bijgesteld, als de meest recente gegevens van het aantal inwoners en het aantal personen met een niet-westerse migratie achtergrond bekend zijn. De structurele uitvoeringskosten omvatten onder andere de kosten voor de brede intake, het persoonlijke Plan Inburgering en Participatie (PIP) en financieel ontzorgen. Het budget voor de uitvoeringskosten vanaf 1 juli 2021 ad € 76.800 is verwerkt in de begroting 2021.

Kostensoort	Jaartal	Hoogte van de middelen
Incidentele invoeringskosten	2020	€ 115.400
Structurele uitvoeringskosten	2021	€ 76.800*
Structurele uitvoeringskosten	2022	€ 170.700
Structurele uitvoeringskosten	2023	€ 187.700

**Per 1 juli 2021, ingangsdatum van de nieuwe Wet inburgering.*

10.1.3 De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen

De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd via een SPUK (specifieke uitkering). Onder de kosten voor de inburgeringsvoorzieningen vallen de kosten van de leerroutes, de Module

⁴ [Veldonderzoek kosten nieuw inburgeringsstelsel](#).

Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), maatschappelijke begeleiding, het Participatieverklaringstraject (PVT) en de inzet van tolken. De verdeling van deze middelen is uitgewerkt in het Besluit Inburgering, dat 1 september jongstleden in internetconsultatie is gebracht en begin 2021 definitief gepubliceerd wordt. We zijn nog in afwachting van een verdere specificatie hiervan.

Incidentele invoeringskosten

Uit het onafhankelijk veldonderzoek blijkt dat de volgende kosten gemaakt worden voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering:

1. Inrichting beleid en processen	€ 93.900
2. Inrichten communicatie	€ 3.000
3. Medewerkers werven en opleiden	€ 18.500
	+
Totale invoeringskosten:	€ 115.400

Structurele uitvoeringskosten

Voor de uitvoering van de Wet is een mix benodigd van medewerkers voor gespreksvoering, beleid, juridische ondersteuning en administratie. Indicatief komen we als eerste opzet tot de volgende raming:

1. Personele formatie wet inburgering:	
- Gespreksvoerder Participatie	€ 29.000
- Gespreksvoerder Schuldhulpverlening	€ 29.700
- Jurist	€ 3.000
- Beleidsmedewerker	€ 77.000
- Administratie	€ 2.000
	+
Totale personeelskosten	€ 140.700
2. Communicatie en opleiding	€ 15.000
3. Onvoorzien	€ 15.000
	+
Totale structurele uitvoeringskosten (per jaar):	€ 170.700

Voorgesteld wordt om de te ontvangen rijksmiddelen volgens de tabel in te zetten voor uitvoering van de nieuwe wet inburgering. Vooralsnog zijn de beschikbaar gestelde middelen toereikend om de taken behorende bij de kale wetsopdracht nieuwe Wet inburgering uit te kunnen voeren. Wij vinden het echter voor de inburgeraar van belang op een aantal onderdelen meer te doen dan de kale wetsopdracht. Zoals eerder beschreven starten we met een pilot financieel ontzorgen van statushouders. Op basis van ervaringen van deze pilot wordt bekeken hoe de extra ondersteuning bovenop de wetsuitleg (financieel) vormgegeven kan worden.

11. Vervolgplanning

De behandeling van de nieuwe Wet inburgering in de Eerste Kamer staat gepland voor eind september. Het Besluit inburgering en de Regeling inburgering zijn op 1 september jongstleden in consultatie gebracht. In januari 2021 zal de definitieve publicatie plaatsvinden. Zodra deze lagere regelgeving definitief is, wordt u geïnformeerd over de stand van zaken in de voorbereidingen op de uitvoering en implementatie van de nieuwe Wet inburgering.